

Temeljem članka 13. Statuta HRVATSKE POŠTANSKE BANKE, dioničko društvo, Zagreb, Jurišićeva ulica 4 (u daljnjem tekstu: Banka) Uprava Banke donijela je dana 13. lipnja 2023. godine sljedeću metodologiju:

M E T O D O L O G I J A

UTVRĐIVANJA PROMJENJIVIH KAMATNIH STOPA NA DANE KREDITE I PRIMLJENE DEPOZITE OD POSLOVNIH SUBJEKATA

1. UVOD

Ovim dokumentom uređuje se metodologija utvrđivanja promjenjivih kamatnih stopa tijekom trajanja ugovornog odnosa po osnovi danih kredita ili primljenih depozita između Banke i Klijenta - poslovnog subjekta.

Kamatna stopa se sastoji od više elemenata, a promjena kamatnih stopa ovisi o kretanju ocjene vrijednosti pojedinih elemenata te su u Metodologiji utvrđivanja promjenjivih kamatnih stopa na dane kredite i primljene depozite od poslovnih subjekata (u daljnjem tekstu: Metodologija) prikazane kvalitativno i kvantitativno uzročno-posljedične veze i utjecaja njihovog kretanja na visinu promjenjive kamatne stope.

Visina kamatne stope ovisi o vrsti proizvoda, poslovnom odnosu s klijentom, roku na koji je primljen depozit ili odobren kredit, valuti depozita ili kredita, iznosu depozita ili kredita, trenutnom stanju na financijskom tržištu, zakonskim propisima i drugim elementima koji utječu na formiranje kamatne stope.

Banka na temelju ove Metodologije može mijenjati promjenjive kamatne stope na odobrene kredite odnosno depozite, nakon što su prikupljeni svi potrebni podaci koji utječu na promjenjivu kamatnu stopu.

Promjenjive kamatne stope mogu biti:

- promjenjive kamatne stope na kredite uslijed promjene referentne kamatne stope
- promjenjive kamatne stope na depozite.

Sve referentne kamatne stope i drugi relevantni elementi koje Banka primjenjuje u poslovanju javno su dostupni i prezentirani klijentima. Promjena varijabilnih dijelova kamatnih stopa uvjetovana je kretanjem referentne kamatne stope i ne ovisi o volji ugovornih strana.

2. PROMJENJIVE KAMATNE STOPE NA ODOBRENE KREDITE

Promjenjive kamatne stope na kredite odobrene poslovnim subjektima mijenjaju se uslijed promjene referentnih kamatnih stopa (RKS), dok fiksni parametar (F_p) ostaje nepromijenjen tijekom cijelog ugovorenog razdoblja otplate kredita, te se utvrđuju na sljedeći način:

$$PKSR_k = RKS + F_p$$

PKSR_k Promjenjiva kamatna stopa uslijed promjene referentne kamatne stope

RKS	Referentna kamatna stopa
F _p	Fiksni parametar

2.1. Referentne kamatne stope

Referentne kamatne stope mijenjaju se i utvrđuju u skladu s opće prihvaćenim načelima na novčanom tržištu. Kretanje referentnih kamatnih stopa javno je dostupno na internet stranicama:

- EURIBOR (www.global-rates.com, www.euribor-rates.eu),
- SOFR/TERM SOFR (www.cmegroup.com),
- SARON (www.six-group.com), itd.

Iznimno se može koristiti i kamatna stopa vezana uz trezorske zapise Ministarstva financija RH s posljednje aukcije za valutu EUR i rok dospijea.

2.1.1. EURIBOR (eng. Euro Interbank Offered Rate) predstavlja prosječnu stopu po kojima prvoklasne banke jedna drugoj u eurozoni posuđuju sredstva u EUR. EURIBOR koji vrijedi na određeni dan i primjenjuje se za izračun kamatne stope utvrđen je i objavljen dva radna dana ranije oko 11h (jedanaest sati) na www.global-rates.com i www.euribor-rates.eu.

2.1.2. TZ MF (Trezorski zapisi Ministarstva financija RH) su vrijednosni papiri koje izdaje Ministarstvo Financija s rokovima dospijea od 91, 182 i 364 dana. Upis trezorskih zapisa vrši se na aukcijama koje objavljuje Ministarstvo Financija Republike Hrvatske.

2.1.3. SARON (engl. Swiss Average Rate Overnight) predstavlja prekonoćnu stopu osiguranog tržišta financiranja za švicarski franak (CHF), čiju metodologiju izračuna određuje Swiss Exchange Financial Information AG (SIX), a objavljuje se na www.six-group.com. U skladu s tom metodologijom, kamatna stopa za predstojeće razdoblje određuje se na temelju vaganog prosjeka zabilježenih dnevnih SARON stopa za prethodno razdoblje koje je jednake duljine kao predmetno kamatno razdoblje.

2.1.4. SOFR (Secured Overnight Financing Rate) predstavlja prekonoćnu kamatnu stopu za osigurana zaduženja banaka u američkim dolarima. Uz prekonoćnu SOFR stopu objavljuju se i SOFR Average stope koje predstavljaju složenu prosječnu SOFR stopu tijekom 30, 90 i 180 dana. Službeni izračun SOFR Average stopa je u nadležnosti The Federal Reserve Bank of New York, a administriranje CME TERM SOFR referentne stope u nadležnosti je CME Group Benchmark Administration Limited (CBA) koja je ovlaštena i nadzirana od strane UK Financial Conduct Authority (FCA).

CME Term SOFR (u daljnjem tekstu: TERM SOFR) su referentne stope SOFR koje pružaju indikativne očekivane buduće SOFR stope, temeljeno na tržišnim očekivanjima koja proizlaze iz vodećih tržišta izvedenica, računaju se i objavljuju stope za ročnosti od 1 mjesec, 3 mjeseca, 6 i 12 mjeseci.

TERM SOFR referentne stope objavljuju se svakog radnog dana u 5.00 CT (Središnje standardno vrijeme SAD) na www.cmegroup.com.

2.1.5. Osim prethodno navedenih RKS na kredite poslovnim subjektima ugovorenim prije 31.12.2022. godine, ugovorena referentna stopa je Nacionalna referentna stopa (u daljnjem tekstu: **NRS**) koja predstavlja prosječni trošak izvora sredstava hrvatskog bankarskog sektora (banaka i štednih banaka) s obzirom na određeni protekli period, vrstu izvora (depoziti fizičkih osoba, depoziti pravnih osoba iz nefinancijskog sektora i ostali izvori sredstava) i relevantnu valutu. Dakle, NRS predstavlja prosječnu kamatu koju bankovni sektor plaća kako bi pribavio sredstva potrebna za kreditno poslovanje.

Hrvatska narodna banka (u daljnjem tekstu: **HNB**) javno objavljuje agregirane nekonsolidirane podatke, za svaki kvartal, o kamatnim troškovima na glavne izvore sredstava u tijeku prethodnog kvartala i o stanjima tih glavnih izvora sredstava krajem svakog mjeseca pojedinog kvartala na koje se ti kamatni troškovi odnose.

Navedeni podaci se javno objavljuju na internet stranicama HNB-a (www.hnb.hr/nrs).

Po kreditima s promjenjivom kamatnom stopom ugovorenim prije 31.12.2022. godine Banka je ugovarala sljedeće NRS-e kao referentne kamatne stope:

- NRS1 - NRS za depozite fizičkih osoba (izračunava se za valute HRK i EUR)

- NRS3 - NRS za sve glavne izvore sredstava od svih fizičkih i pravnih osoba, uključujući i one iz financijskog sektora (izračunava se za valute HRK, EUR, CHF i USD).

Na kredite ugovorene nakon 01.01.2023. godine, Banka ne ugovara NRS kao referentnu kamatnu stopu.

2.2. Primjena referentne kamatne stope

Banka će, kao referentnu kamatnu stopu primijeniti:

- EURIBOR za kredite u valuti EUR
- SOFR/TERM SOFR za kredite u valuti USD
- SARON za kredite u valuti CHF

Za kredite u ostalim valutama (GBP, JPY i dr.) Banka će kao kamatnu stopu primijeniti odgovarajuću alternativnu referentnu kamatnu stopu, sve sukladno Ugovoru o kreditnom proizvodu zaključenom između Banke i Klijenta.

Banka ugovara referentne kamatne stope ročnosti 1M/3M/6M/12M (jednomjesečni/tromjesečni /šestomjesečni/godišnji) EURIBOR i SOFR/TERM SOFR, a kod ugovaranja referentne kamatne stope SARON Banka ugovara ročnost 1M/3M (jednomjesečni/ tromjesečni).

Banka će primijeniti EURIBOR, SARON, SOFR/TERM SOFR važeći na dan prvog korištenja kreditnog proizvoda, a za dopuštena prekoračenja po transakcijskim računima primjenjuje se EURIBOR važeći na dan zaključenja ugovora. Tako utvrđena kamatna stopa vrijedi do kraja ugovorenog kalendarskog razdoblja (mjesec/kvartal/polugodište/godina) te se na posljednji dan kalendarskog razdoblja (mjesec/kvartal/polugodište/godina) ažurira važeća kamatna stopa koja se primjenjuje od prvog dana sljedećeg kalendarskog razdoblja (mjesec/kvartal/polugodište /godina).

Npr. ako je ugovorena referentna kamatna stopa:

- 6M EURIBOR, Banka će za promjenjivi dio kamatne stope uzeti vrijednost 6-mjesečnog EURIBOR-a važeći na dan prvog korištenja kreditnog proizvoda. Tako utvrđena kamatna stopa vrijedi do kraja kalendarskog polugodišta (30.06. i 31.12.) kada dolazi do promjene. Na posljednji dan polugodišta ažurira se važeća kamatna stopa koja se primjenjuje od prvog dana sljedećeg polugodišta a (01.01. i 01.07.) te vrijedi do kraja polugodišta (30.06. i 31.12.),
- 3M TERM SOFR, Banka će za promjenjivi dio kamatne stope uzeti vrijednost 3-mjesečnog TERM SOFR-a važeći na dan prvog korištenja kreditnog proizvoda. Tako utvrđena kamatna stopa vrijedi do kraja kalendarskog kvartala (31.03., 30.06., 30.09. i 31.12.) kada dolazi do promjene. Na posljednji dan kvartala ažurira se važeća kamatna stopa koja se primjenjuje od prvog dana sljedećeg kvartala (01.01, 01.04., 01.07. i 01.10.) te vrijedi do kraja kvartala (31.03., 30.06., 30.09. i 31.12.),
- TZ MF, Banka će za promjenjivi dio kamatne stope uzeti vrijednost prinosa na TZ MF za euro na 91/182/364 dana važeću na dan prvog korištenja kreditnog proizvoda (počevši od dana povlačenja), utvrđenu na zadnjoj aukciji koja prethodi danu prvog korištenja kreditnog proizvoda. Tako utvrđena kamatna stopa vrijedi do sljedećeg relevantnog kamatnog razdoblja.
Vrijednost prinosa na TZ MF na 91/182/364 dana utvrđuje se u visini prinosa ostvarenog na zadnjoj aukciji trezorskih zapisa koja prethodi svakom relevantnom kamatnom razdoblju.

Ukoliko referentna kamatna stopa u trenutku utvrđivanja kamatne stope ili u novom obračunskom razdoblju iznosi 0 (nula) ili je njezina vrijednost negativna, u tom slučaju za obračun važeće kamatne stope primjenjuje se referentna kamatna stopa u iznosu 0 (nula). O takvom načinu

obračuna kamatne stope moraju se ugovorom nedvosmisleno usuglasiti sve ugovorne strane primjenom "zero floor" klauzule.

Primjer: Utjecaj promjene RKS za 0,21 postotna poena na promjenjivu kamatnu stopu kod kredita

Krediti	Struktura PKSR _K prije povećanja	Promjena RKS	Struktura PKSR _K nakon povećanja
Referentna stopa (RKS)	2,17%	0,21%	2,38%
Fiksni parametar (F _p)	3,00%		3,00%
Promjenjiva kamatna stopa uslijed promjene referentne kamatne stope (PKSR _K)	5,17%	0,21%	5,38%

Obrazloženje: ako se RKS poveća za 0,21 postotna poena ukupna promjenjiva kamatna stopa povećati će se za 0,21 postotna poena.

U slučaju prestanka postojanja ugovorenog promjenjivog dijela promjenjive kamatne stope nadalje će se primjenjivati onaj parametar koji će po mjerodavnim javno dostupnim pravilima, neovisnima o volji ugovornih strana, od strane tijela, odnosno osobe koja je parametar određivala, biti određen kao zamjena za referentnu kamatnu stopu.

Za slučaj da prestankom postojanja referentne kamatne stope ne bude na navedeni način zamjenjiva drugim parametrom, nadalje će se primjenjivati drugi parametar koji je primjenjiv s obzirom na ugovorenu valutu kreditne obveze. Zamjena parametra provest će se u najkraćem razumnom roku nakon prestanka postojanja referentne kamatne stope.

U svakom slučaju zamjene ugovorenog parametra drugim, kamatna stopa koja će biti zatečena kao postojeća u trenutku prestanka referentne kamatne stope ne može biti izmijenjena zbog samog prestanka postojanja referentne kamatne stope, nego će se zamjenom parametra zadržati tada zatečena kamatna stopa, tako da će se u mjeri u kojoj novi parametar u vrijeme zamjene parametara bude visinom različit od referentne kamatne stope (viši ili niži), iznimno za takav slučaj odgovarajuće korigirati fiksni dio kamatne stope.

2.3. Fiksni parametar

Fiksni parametar se sastoji od regulatornog troška, premije za rizik, ostalih troškova u vezi kredita te neto zarade banke.

Regulatorni trošak nastaje isključivo kao rezultat primjene zakonskih odredbi HNB, Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka itd. (npr. visina obvezne pričuve, trošak osiguranja depozita i sl.).

Premija za rizik odražava nemogućnost korisnika kredita u ispunjavanju svojih obveza prema Banci u skladu s potpisanim ugovorom.

Troškovi kredita su troškovi ugovaranja, obrazaca, vođenja kredita (trošak informatičkog sustava, trošak obavijesti u vezi kredita, ostali opći i administrativni troškovi, troškovi radne snage i sl.).

Neto zarada Banke predstavlja razliku između ukupnih prihoda i troškova u vezi kredita, odnosno predstavlja razliku između PKSR_K, RKS i svih ostalih dijelova F_p.

2.4. Postupanje s kreditima ugovorenim prije 31.12.2022. godine, uz NRS

Sukladno Zakonu o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (NN 57/2022), definirana su pravila konverzije kredita iz valute HRK u valutu EUR danom uvođenja eura. Uvođenje eura ne utječe na valjanost postojećih ugovora koji se referiraju na kunu kao nacionalnu valutu, stoga se ugovori sklopljeni prije 31.12.2022. godine ne mijenjaju zbog prelaska na euro kao novu službenu valutu. Svi zatečeni iznosi preračunavaju se prema fiksnom tečaju konverzije 7,53450 bez ikakvih troškova za Klijenta.

Za sve ugovore o kreditima u kunama koji koriste NRS za kunu kao tržišno promjenjivi parametar, a koji će na dan uvođenja eura biti preračunati u euro, kao tržišni parametar za izračun promjenjive kamatne stope koristit će se NRS za euro odgovarajućeg obuhvata i ročnosti.

Od dana uvođenja eura HNB prestaje objavljivati NRS za kunu te počinje redovito tromjesečno objavljivati NRS za euro.

U okviru prilagodbe nacionalne referentne stope, HNB će najmanje 30 dana prije dana uvođenja eura objaviti **privremeni NRS** izračunat na osnovi svih izvora sredstava i troškova u valutama kuna (bez valutne klauzule) i euro (uključujući i kunu s valutnom klauzulom u euru), za sve obuhvate i sve ročnosti za sva referentna razdoblja za koja je HNB prethodno već izračunala i objavila NRS odvojeno za valute euro, kuna, američki dolar i švicarski franak.

Za sve redovne promjene kamatne stope prije prve objave NRS-a za euro koristi se vrijednost privremenog NRS-a odgovarajućeg obuhvata i ročnosti za posljednje referentno razdoblje, dok će se nakon prve objave NRS-a za euro koristiti posljednja objavljena vrijednost NRS-a za euro (npr. ako je ugovor o kreditu odobren uz 6M NRS3 za HRK, na dan uvođenja eura promjenjiva kamatna stopa izračunava se kao suma zadnje korištene fiksne marže i privremenog NRS-a za zadnje referentno razdoblje odgovarajućeg obuhvata i ročnosti (privremeni 6M NRS3 EUR).

U slučaju da je vrijednost NRS-a za posljednje referentno razdoblje **veća** od privremenog NRS-a, Banka je dužna umanjiti kamatnu stopu za apsolutnu razliku između te dvije vrijednosti, uz nepromijenjenu fiksnu maržu.

U slučaju da je vrijednost NRS-a za posljednje referentno razdoblje **manja** od privremenog NRS-a, Banka ne mijenja kamatnu stopu, već umanjuje fiksnu maržu za apsolutnu razliku između te dvije vrijednosti.

3. PROMJENJIVE KAMATNE STOPE NA PRIMLJENE DEPOZITE

Promjenjive kamatne stope u depozitnom poslovanju primjenjuju se na depozite po viđenju i oročene depozite.

Banka mijenja kamatne stope na primljene depozite uzimajući primarno u obzir trenutnu strukturu aktive i pasive Banke, regulatorne troškove vezane za prikupljanje depozita, trošak osiguranja depozita kao i sve ostale regulatorne troškove koji direktno ili indirektno mogu utjecati na cijenu predmetnih izvora sredstava.

Osim navedenog, Banka će prilikom formiranja kamatnih stopa razmatrati i parametre kao što su referentne kamatne stope koje predstavljaju javno objavljene kamatne stope za pojedine valute i rokove i to EURIBOR, SARON, SOFR/TERM SOFR ili druge odgovarajuće alternativne referentne kamatne stope, pri čemu se za domaću valutu kao RKS može koristiti i kamatna stopa na TZ MF s posljednje aukcije za određenu valutu EUR i rok dospjeća.

Postotak usklađenja ovisi i o prosječnoj visini kamatnih stopa drugih banaka u RH.

Oročeni depoziti

Banka ugovara oročene depozite uz fiksnu ili promjenjivu kamatnu stopu.

Promjenjiva kamatna stopa određena je visinom referentne kamatne stope. Kamatna stopa kao takva utvrđuje se kao zbroj referentne kamatne stope koja predstavlja promjenjivi dio i marže Banke koja predstavlja fiksni dio.

Referentna kamatna stopa mijenja se sukladno promjenama na međunarodnom ili hrvatskom (međubankovnom) tržištu novca.

Ovisno o valuti oročenih depozita za utvrđivanje kamatne stope koristi se 3M/6M EURIBOR, 3M/6M SARON i 3M/6M TERM SOFR ili odgovarajuća alternativna referentna kamatna stopa važeća na dan oročenja.

U slučaju prijevremenog razročenja depozita, ako se depozit razroči prije polovice ugovorenog dospjeća, primjenjuje se kamatna stopa na depozite po viđenju, u protivnom, ako se razroči nakon polovice ugovorenog dospjeća primjenjuje se kamatna stopa koja je niža ili jednaka Internoj transfernoj cijeni za depozite za najbliže izdržani rok oročenja važeća na dan ugovaranja oročenja.

Ukoliko je ugovoreno automatsko obnavljanje Ugovora o oročenom depozitu, Banka ponovno oročava sredstva na isti rok uz kamatnu stopu koja je na snazi na dan obnavljanja Ugovora o oročenom depozitu sukladno uvjetima koji važe na dan obnavljanja Ugovora o oročenom depozitu i aktima Banke.

Automatsko obnavljanje depozita moguće je za depozite ugovorene uz fiksnu i uz promjenjivu kamatnu stopu.

4. ZAKONSKA ZATEZNA KAMATA

Pravila za određivanje visine zakonske zatezne kamate propisana su važećim Zakonom o obveznim odnosima (u daljnjem tekstu: Zakon). Sukladno odredbama Zakona, ista se određuje polugodišnje i to uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za osam postotnih poena.

Kamatnu stopu Europske središnje banke iz prethodnog stavka koja je na snazi 1. siječnja i 1. srpnja objavljuje HNB u „Narodnim novinama“.

5. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ova Metodologija stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 03. srpnja 2023. godine, kojim danom prestaje primjena Metodologije utvrđivanja promjenjivih kamatnih stopa na dane kredite i primljene depozite od poslovnih subjekata od 13. prosinca 2022. godine.

S danom stupanja Metodologije na snagu uvjeti kredita i depozita koji su ugovoreni ili deponirani do tog datuma se mijenjaju na način kako je to određeno u prethodnim točkama Metodologije.

Hrvatska poštanska banka, dioničko društvo